

Številka: 35001-161/2009
Datum: 28. 7. 2009

Vsem občinam v Republiki Sloveniji

Zadeva: Izvajanje določb Zakona o prostorskem načrtovanju - 7. priporočila in pojasnila

Spoštovani!

Na Ministrstvu za okolje in prostor, Direktoratu za prostor smo v času intenzivne priprave občinskih prostorskih načrtov, kot so določeni z *Zakonom o prostorskem načrtovanju* (Uradni list RS, št. 33/07 in 70/08-ZVO-1B, v nadaljnjem besedilu: ZPNačrt) s strani občin prejeli več vprašanj in prošenj za pojasnila v zvezi z obravnavo in grafičnimi prikazi državnih prostorskih aktov v občinskih prostorskih načrtih. Po dosedanjih opažanjih smo ocenili, da je zaradi različnega razumevanja, obravnave in prikazovanja teh območij, smiselno podati nekaj pojasnil in priporočil z namenom poenotenja obravnave teh območij.

Tokratna priporočila obravnavajo:

- A.** grafično prikazovanje območij državnih prostorskih aktov (LN, DLN, DPN) ter prostorskih ukrepov, ki jih je sprejela država (začasni ukrepi za zavarovanje urejanja prostora, v nadaljnjem besedilu: začasni ukrepi) v občinskih prostorskih načrtih (v nadaljnjem besedilu: OPN) in sicer:
 - a.** državni prostorski akti, ki so sprejeti in veljavni,
 - b.** državni prostorski akti, ki so v pripravi;
 - c.** veljavni začasni ukrepi.
- B.** državni prostorski akti, ki še niso v pripravi (v postopku priprave še ni sprejet sklep o začetku priprave);
- C.** načrtovanje ureditev lokalnega pomena na območjih veljavnih državnih prostorskih aktov.

PODATKI O DRŽAVNIH PROSTORSKIH AKTIH IN ZAČASNIH UKREPIH

Za vse prikaze državnih prostorskih aktov in začasnih ukrepov se uporabi podatke o mejah območij, ki jih v ta namen vodi MOP, za linijsko ali drugo oznako pa se smiselno uporabi podatke iz sprejetega državnega prostorskega akta oz. podatke iz uradnih evidenc (npr. kataster gospodarske javne infrastrukture), če je prostorska ureditev že izvedena oz. če so taki podatki na voljo.

Podatki o meji območja državnega prostorskega akta v pripravi so informativnega značaja, dokler državni prostorski akt ni sprejet.

Občina meje območja ne sme spreminjati oz. prilagajati in vanjo ne sme posegati.

A.a. PRIKAZ SPREJETIH IN VELJAVNIH DRŽAVNIH PROSTORSKIH AKTOV

Sprejete in veljavne državne prostorske akte se prikaže v:

1. izvedbenem delu OPN in
2. obveznih prilogah OPN.

Strateški del OPN

Sprejetih in veljavnih državnih prostorskih aktov se v strateškem delu OPN posebej ne prikazuje, lahko pa se jih smiselno upošteva pri pripravi tekstualnega in grafičnega dela strateškega dela OPN (na ustreznem prikazu zasnov, glede na vrsto prostorske ureditve).

1. Izvedbeni del OPN

V izvedbenem delu OPN se sprejete in veljavne državne prostorske akte:

- prikaže v *prikazu območij enot urejanja prostora, osnovne oziroma podrobnejše namenske rabe prostora in prostorskih izvedbenih pogojev* (iz prve alineje prvega odstavka 50. člena Pravilnika) in
- prikaže v *prikazu območij enot urejanja prostora in prikazu javne gospodarske infrastrukture* (iz druge alineje prvega odstavka 50. člena Pravilnika) ter
- opiše v tekstualnem delu izvedbenega dela OPN (v odloku o OPN, med prostorske izvedbene pogoje).

1.1. Enota urejanja prostora in prostorski izvedbeni pogoji

V vseh grafičnih prikazih izvedbenega dela OPN mora občina **za območje sprejetega in veljavnega državnega prostorskega akta določiti svojo enoto urejanja prostora**, ki je enaka meji območja državnega prostorskega akta. Za tako enoto urejanja prostora se v Odloku o OPN navede, da za to enoto veljajo določbe iz sprejetega in veljavnega državnega prostorskega akta (navede se sklic na Uredbo o DPA).

Tam, kjer na istem območju veljata dva ali več državnih prostorskih aktov, se za prekrivano območje določi svoja enota urejanja prostora, za katero se v odloku o OPN navede, da za to enoto veljajo določbe iz sprejetih in veljavnih državnih prostorskih aktov (navede se sklic na Uredbe o DPA).

1.2. Grafični znaki

V *prikazu območij enot urejanja prostora in prikazu javne gospodarske infrastrukture* se na območju sprejetega in veljavnega državnega prostorskega akta načrtovana ureditev prikaže z linijsko oznako v skladu z enotnimi grafičnimi znaki Priloge 2 Pravilnika glede na to, ali je z državnim prostorskim aktom načrtovana ureditev izvedena (obstoječe: polna črta) ali še ne (predvideno: prekinjena črta).

Grafični znak za prikazovanje meje enote urejanja prostora za območje državnega prostorskega akta je priporočljivo prikazati s črto in v debelini, kot je s Pravilnikom predvidena za prikaz enot urejanja prostora, v rdeči barvi (RGB 255, 0, 0) in z oznako »DPA« v enaki barvi (npr. XY 29 – DPA).

1.3. Namenska raba prostora

V grafičnih prikazih OPN, v *prikazu območij enot urejanja prostora, namenske rabe prostora in prostorskih izvedbenih pogojev*, se na območju veljavnega državnega prostorskega akta smiselno določi podrobna namenska raba v skladu z veljavnim državnim prostorskim aktom določeno namensko rabo ter enotnimi grafičnimi znaki Priloge 1 Pravilnika. Ustreznost določitve namenske rabe se preveri v fazi pridobivanja smernic, kadar osnutek OPN že vsebuje podrobnejšo namensko rabo.

V kolikor državni prostorski akt namenske rabe ne določa, se v OPN znotraj meje državnega prostorskega akta prikaže podrobnejša namenska raba po načelu pretežnosti glede na načrtovano prostorsko ureditev, npr.:

- za državne prostorske akte, s katerimi se načrtujejo ceste, železnice, letališča in druge ureditve, ki spreminjajo namensko rabo prostora, se, kot podrobnejša namenska raba,

določi površine ceste/železnice/letališča (PC, PŽ, PL, ...) oz. v primeru npr. visokovodnih nasipov območje vodne infrastrukture (VI);

- za državne prostorske akte, s katerimi se načrtujejo daljnovodi, plinovodi (prostorske ureditve, ki potekajo po zraku ali pod zemljo), se obstoječa namenska raba znotraj območja državnega prostorskega akta ne spreminja, razen za posamezne funkcionalne objekte na površini (RTP, MRP, ...);
- za državne prostorske akte, s katerimi se načrtujejo prostorske ureditve, ki v delu namensko rabo prostora spreminjajo, v delu pa ne (npr. plazovi, suhi zadrževalniki, ...), se v delih, kjer je sprememba potrebna (na območju objektov in naprav) označi odgovarjajočo podrobno namensko rabo (npr. za nasip VI), za samo ogroženo območje zaradi plazu ali razlivno območje v primeru visokih voda pa se obstoječa namenska raba ne spreminja.

Priporočljivo je, da se že v fazi osnutka OPN za območja sprejetega in veljavnega državnega prostorskega akta prikaže enote urejanja prostora ter podrobnejša namenska raba prostora.

2. Obvezne priloge OPN: prikaz stanja prostora

V prikazu stanja prostora se sprejete in veljavne državne prostorske akte prikaže tako, da se **povzame mejo območja veljavnega državnega prostorskega akta.**

Grafični znak

Priporočamo, da se za prikaz državnih prostorskih aktov uporabi drugačen grafični znak (npr. debelina ali barva znaka, ...), kot za prikaz drugih ureditev, ki so v pristojnosti občine, z ustreznim pojasnilom oz. prikazom v pripadajoči legendi. V grafiki se doda oznako »DPA«.

A.b. PRIKAZ DRŽAVNIH PROSTORSKIH AKTOV V PRIPRAVI

Državne prostorske akte v pripravi se prikaže samo v obvezni prilogi OPN - v prikazu stanja prostora.

1. V Prikazu stanja prostora se državne prostorske akte, ki so v pripravi, prikaže tako, da se povzame mejo območja državnega prostorskega akta v pripravi.

Občina lahko območje državnega prostorskega akta v pripravi smiselno upošteva tudi pri pripravi samega OPN, vendar s tem ne sme urejati oz. načrtovati prostorske ureditve, ki je državnega pomena, samo načrtovanje pa tudi ne sme biti v nasprotju z veljavnim začasnim ukrepom. Če prikaz državnega prostorskega akta v pripravi zahteva nosilec urejanja prostora, **občina teh zahtev ni dolžna upoštevati.**

2. Grafični znak

Priporočamo, da se za prikaz državnih prostorskih aktov uporabi drugačen grafični znak (npr. prekinjena črta, drugačna debelina ali barva znaka, ...), kot za prikaz drugih ureditev, iz pristojnosti občine, z ustreznim pojasnilom oz. prikazom v pripadajoči legendi. V grafiki se doda oznako »DPA v pripravi«.

A.c. PRIKAZ SPREJETIH IN VELJAVNIH ZAČASNIH UKREPOV

Veljavnečasne ukrepe se prikaže v obveznih prilogah OPN - v prikazu stanja prostora.

1. V prikazu stanja prostora se prikaže sprejete in veljavnečasne ukrepe, ki jih je skladno z določbami ZUreP-1 država sprejela za območje, kjer pripravlja državni prostorski akt. Prepovedi oziroma omejitve iz začasnih ukrepov se upošteva pri pripravi izvedbenega dela OPN.

2. Grafični znak

Priporočamo, da se za prikaz državnih prostorskih aktov uporabi drugačen grafični znak (npr. drugačna debelina ali barva znaka, ...), kot za prikaz drugih ureditev, iz pristojnosti občine, z ustreznim pojasnilom oz. prikazom v pripadajoči legendi. V grafiki se doda oznako »ZUKR«.

B. DRŽAVNI PROSTORSKI AKTI, KI ŠE NISO V PRIPRAVI

Nosilci urejanja prostora pogosto zahtevajo, da se v OPN prikazujejo prostorske ureditve državnega pomena, včasih celo v variantah, za katere pa se postopki priprave prostorskih aktov sploh še niso pričeli (v postopku priprave še ni bil sprejet sklep o začetku priprave).

Občina takih zahtev ni dolžna upoštevati.

C. NAČRTOVANJE UREDITEV LOKALNEGA POMENA NA OBMOČJIH VELJAVNIH DRŽAVNIH PROSTORSKIH AKTOV

Pri pregledu nekaterih doslej pripravljenih osnutkov oziroma predlogov OPN smo ugotovili, da nekatere občine načrtujejo prostorske ureditve lokalnega pomena na območju državnih prostorskih aktov oz. da na teh območjih določajo namensko rabo, ki ni skladna z namensko rabo državnega prostorskega akta.

Opozarjamo, da določila 36. člena ZPNačrt, ki se nanašajo na načrtovanje prostorskih ureditev lokalnega pomena v območju državnega prostorskega akta, določajo, **da občina lahko načrtuje prostorske ureditve iz svoje pristojnosti na območjih prostorskih ureditev državnega pomena le, če s tem soglašata vlada.**

Navedeno pomeni, da mora občina, ki namerava načrtovati prostorske ureditve iz svoje pristojnosti na območju državnega prostorskega akta, vladi poslati pobudo. V primeru, da vlada soglašata z načrtovanjem na območju državnega prostorskega akta, občini s soglasjem predpiše tudi predhodne pogoje za načrtovanje, pri čemer se ti pogoji ne štejejo za smernice oziroma mnenja ministrstev v postopku priprave občinskega prostorskega akta. Omenjeno soglasje vlade mora občina pridobiti pred sprejemom OPN, soglasje je namreč le predpogoj, da občina lahko prostorsko ureditev lokalnega pomena z OPN načrtuje znotraj meje območja državnega prostorskega akta, v skladu z ZPNačrt. **Brez soglasja vlade občina v območju državnega prostorskega akta ne sme načrtovati, ampak lahko le prikaže njegovo namensko rabo.**

Ker so roki za pripravo in sprejem soglasja skladno s 36. členom ZPNačrt kratki, priporočamo, da občina, pred podajo pobude vladi, o možnosti načrtovanja v območju državnega prostorskega akta predhodno pridobi informacije na MOP.

S spoštovanjem in lepimi pozdravi!

dr. Mitja PAVLIHA
V. D. GENERALNEGA DIREKTORJA
DIREKTORATA ZA PROSTOR